

MĚSTSKÉ STÁTNÍ ZASTUPITELSTVÍ
V PRAZE

Městskému soudu
v Praze

4 KZN 1901/2021

Návrh na povolení obnovy řízení

1. Státní zástupce Městského státního zastupitelství v Praze podává podle § 280 tr. řádu návrh na povolení obnovy řízení, týkajícího se obviněného arm. gen. Jana Syrového, nar. 24.1.1888, které bylo vedeno před Národním soudem v Praze pod sp. zn. TNs 1/47. Návrh na povolení obnovy řízení je podáván ve prospěch obviněného arm. gen. Jana Syrového, nar. 24.1.1888, zemř. 17.10.1970.

2. Rozsudkem Národního soudu v Praze ze dne 21.4.1947 sp. zn. TNs 1/47 byl arm. gen. Jan Syrový, nar. 24.1.1888, uznán vinným

ad I.

„jako ministr národní obrany“ uznán vinným, že „v létech 1938 a 1939, tedy v době zvýšeného ohrožení republiky“ spolu s Rudolfem Beranem jakožto ministerským předsedou „za války opatřili nepříteli prospěch tím, že dali souhlas k prodeji válečného materiálu Německu“, „nedal 15. března 1939 rozkaz ani pokyn ke zničení vojenského materiálu“, čímž spáchal „zločin proti státu podle § 1 dekretu presidenta republiky č. 16/1945 Sb. ve znění zákonů č. 22/1946 a č. 245/1946 Sb. spáchaný zločinem vojenské zrady podle § 6, č. 1 zák. na ochranu republiky“,

ad II.

„dále vinen, že jako ministr národní obrany a armádní generál, jenž tímto vysokým úřadem a vysokou funkcí velitelskou byl vázán být svým spoluobčanům vlasteneckým vzorem, nechoval se po 15. březnu 1939 jak se slušelo na věrné a statečné občany československé tím, že při setkání s Adolfem Hitlerem tomuto podal ruku, že doprovázel generála Blaskowitze k hrobu neznámého vojína, že se zúčastnil přehlídek německého vojska a že se dne 3. dubna 1939 stýkal s Konrádem Henleinem, - to vše v generálské uniformě“, čímž spáchal „provinění podle § 4 dekretu presidenta republiky č. 17/1945 Sb. o Národním soudě“.

3. Za to byl Jan Syrový odsouzen

ad I.

„Podle první sazby posledního odstavce § 1 dekretu presidenta republiky č. 16/1945 Sb., ve znění zákonů č. 22 a 245/1946 Sb.“ odsouzen „k trestu těžkého žaláře v trvání 20 /dvacet/ let, zostřeného půlročně jedním postem“.

Zároveň bylo u Jana Syrového vysloveno „podle § 14 retr. dekretu“, že pozbývá „navždy občanské cti v rozsahu § 15 téhož dekretu“, odpyká „polovici trestu na

svobodě ... ve zvláštních nucených pracovních oddílech“, jeho „celé ... jmění propadá ve prospěch státu“.

ad II.

Zbaven „podle § 5 dekretu č. 17/1945 Sb. za provinění podle § 4 téhož dekretu“ (pokud nebyl zbaven těchto práv již předchozím výrokem) „aktivního a pasivního volebního práva do veřejných zastupitelstev, dále práva svolávat veřejná shromáždění a zúčastnit se jich, organisovat se v politických spolcích a organisacích, vydávat politické časopisy nebo jiné politické publikace, je redigovat neb do nich psát“.

V ostatních bodech byl Jan Syrový obžaloby zproštěn.

4. Arm. gen. Jan Syrový byl trestně stíhán a odsouzen v rámci procesu s členy vlády, kdy trestně stíháni byli Rudolf Beran (1.12.1938 – 27.4.1939 předseda vlády), Jan Syrový (4.10.1938 – 1.12.1938 předseda vlády, 1.12.1938 – 27.4.1939 ministr národní obrany), JUDr. Jiří Havelka (1.12.1938 – 27.4.1939 ministr bez portfeje, 27.4.1939 – 25.4.1941 ministr dopravy), JUDr. Otakar Fischer (1.12.1938 – 27.4.1939 ministr vnitra) a JUDr. Josef Černý (21.7.1937 – 22.9.1938 ministr vnitra).

5. Městskému státnímu zastupitelství v Praze byl JUDr. Lubomírem Müllerem, advokátem, podán podnět k podání návrhu na obnovu řízení ve věci obviněného arm. gen. Jana Syrového, nar. 24.1.1888, zemř. 17.10.1970.

6. V souvislosti se soudním procesem proti skupině politiků protektorátní vlády, včetně arm. gen. Jana Syrového, byly v Národním archivu objeveny některé dokumenty, které svědčí o zpolitizovaných zásazích do tohoto procesu a o neférových podmínkách celého procesu. Jedná se např. o kopii záznamu o referátu JUDr. Františka Grospiče (národní prokurátor zastupující v procesu obžalobu) ohledně procesu proti Beranovi, z kterého vyplývá, že soudní senát nebyl zcela nestranný, ale mohl být ovlivněn (viz mimo jiné zmínka o přisedícím ze strany sociálně demokratické a o možnosti podpořit jeho žádost o jmenování školním inspektorem v Ledči n/Sázavou a zmínka o možnosti působit na lidovecké přisedící přes ministra Hálu – pozn. František Hála zastával za lidovou stranu v letech 1945 – 1948 post ministra pošt).

7. Z blíže nedatovaného přípisu žalobce JUDr. Františka Grospiče vyplývá, že se cítil poškozen tím, že nebyl jmenován na post prokurátora v Litoměřicích a v Mostě. Nelze vyloučit, že svojí aktivitou v procesu, překračující hranici objektivnosti, se snažil zajistit přízeň příslušných politických míst, aby dosáhl svého dalšího kariérního růstu. Z tohoto přípisu také vyplývá, že některé věci byly ve vyšetřování a v následném soudním procesu záměrně opomenuty, neboť se týkaly tehdejšího prezidenta republiky Dr. Edvarda Beneše a tehdejšího náměstka předsedy vlády Dr. Petra Zenkla. Tato skutečnost taktéž vypovídá o politické manipulaci s celým procesem.

8. Z úředního záznamu, adresovaného zřejmě Rudolfovi Slánskému (KSC), vyplývá zájem národního prokurátora JUDr. Františka Grospiče (sám byl člen KSC) o poměr agrární strany (ze které byl např. obviněný Rudolf Beran) ke členům KSC.

9. Ze zprávy datované dnem 7.2.1947 vyplývá, že obviněný Rudolf Beran byl ovlivňován nabídkou pomoci, když přímo nebude vtahovat prezidenta Dr. Beneše do procesu a vynechá komentáře k věcem, které se v předmětném období udály a omezí se pouze na konstatování. Ze zprávy vyplývá, že v době procesu vůbec nebyla snaha objasnit projednávanou věc v její plné šíři a byl naopak politický zájem, aby obvinění vypovídali k událostem z let 1938 – 1939 pouze omezeně tak, aby vina šla přičíst pouze jim.

10. Ze zprávy z února 1947, podepsané Jindřichem Veselým (funkcionář KSČ, náměstek ministra vnitra, po roce 1948 velitel státní bezpečnosti), adresované dalším vysokým funkcionářům KSČ, vyplývá eminentní zájem KSČ o složení žalobců a senátu Národního soudu ve věci Beran, Syrový a spol. Zpráva s uspokojením konstatuje, že většina přisedících soudního senátu jsou komunisté nebo lidé s nimi souznící a že tudíž bude rozhodnuto „lidově demokraticky“. Z tohoto důkazu tedy vyplývá, že se v případě předmětného rozsudku Národní soud jednalo spíše o rozhodnutí politické a nikoliv rozhodnutí objektivní, založené na pečlivém zvážení všech důkazů.

11. Ze zprávy o procesu ze dne 21.4.1947, adresované Rudolfovi Slánskému, vyplývá že funkcionářům KSČ se nelíbila již obžaloba (byla málo přísná vůči obviněným), vypracovaná policejním radou Dr. Engelmanem, který byl za to přičiněním KSČ odstraněn z místa přednosta státně-bezpečnostní služby policejního ředitelství v Praze. Skutečnost, že právě jemu bylo svěřeno vypracování obžaloby v této věci zástupci KSČ hodnotí jako „naši nedostatečnou bdělost na ministerstvu vnitra“. Dále z této zprávy vyplývá, že v rámci KSČ byl domluven postup na ovlivnění soudního senátu, kdy bylo domluveno, že soudruh Kozelka (Bedřich Kozelka, člen KSČ, jeden z přisedících) opustí poradu soudního senátu, čímž mělo být znemožněno dokončení porady soudního senátu a měl být tak získán čas na působení rozsudku v procesu nad Tisem (kde byl vynesena trest smrti) na přisedící a předsedu senátu Národního soudu. Tuto ukázkou tehdejších praktik nezmenšuje ani to, že nakonec soudruh Kozelka tento postup údajně nedodržel.

12. Ze záznamů Dr. Munka (JUDr. Ervín Munk, přisedící, člen KSČ) vyplývá, že se jako člen soudního senátu scházel s dalšími představiteli KSČ (např. Jindřich Veselý - funkcionář KSČ, náměstek ministra vnitra, po roce 1948 velitel státní bezpečnosti, Karel Šváb – vedoucí evidenčního odboru KSČ, později bezpečnostního oddělení sekretariátu ÚV KSČ, po Únoru náměstek Ministra národní bezpečnosti, JUDr. Grospič – národní prokurátor, žalobce v procesu, jedné porady se zúčastnil Rudolf Slánský – tehdy člen politického sekretariátu ÚV KSČ a další). Některých těchto porad se zúčastnil i další přisedící Bedřich Kozelka. Ze záznamu vyplývá snaha o politické ovlivnění celého procesu, a byť pisatelem tohoto záznamu je konstatováno, že působení nemělo vliv, nelze vyloučit, že pod vlivem tohoto působení se předseda soudního senátu JUDr. Gottweis a část přisedících mohla obávat o svůj další, přinejmenším kariéerní osud, a o vině obviněných v části žalovaných skutků mohla rozhodnout pod vlivem tohoto tlaku. Předmětné záznamy svědčí bezpečně o tom, že část přisedících, pocházejících z KSČ, se při svém rozhodování o vině neřídila hledisky právními, ale politickými. Skutečnost, že se členové soudního senátu scházeli v průběhu soudního procesu (a v době rozhodování soudního senátu a vině

a trestu) s představiteli jedné politické strany, které jim v podstatě nařizovala, jak mají postupovat, zcela nepřijatelná.

13. Z přílohy č. 1 (záznam ze dne 19.4.1947) vyplývá nevole KSČ s obžalobou, vypracovanou Dr. Engelmannem (byla údajně příliš mírná) a snaha o její přepracování v politickém slova smyslu (aby byla přísnější k obžalovaným z politických důvodů).

14. Z výše uvedených důkazů vyplývá, že se v případě procesu se skupinou politiků, v níž byl i arm. gen. Jan Syrový, jednalo o politický proces, kdy byly zpětně posuzovány činy a rozhodování ústavních činitelů, které bylo učiněno za úplně jiné vnitrostátní i mezinárodně politické situace. Z předložených nových důkazů vyplývá snaha politických míst, zejména KSČ, aby proces byl veden s cílem svalit veškerou vinu za události po Mnichovu a po okupaci ze dne 15.3.1939 na obětní beránky, kterými měly být zástupci tehdejší politické reprezentace, včetně arm. gen. Jana Syrového.

15. Vzhledem k tomu, že tyto důkazy v původním řízení nebyly soudu známy a úzce se dotýkají souzeného skutku a mohly by odůvodnit jiné rozhodnutí o vině, navrhuji, aby Městský soud v Praze rozhodl o povolení obnovy řízení ve vztahu k arm. gen. Janu Syrovému a rozsudek Národního soudu v Praze ze dne 21.4.1947 sp. zn. TNs 1/47 ve vztahu k arm. gen. Janu Syrovému zrušil.

16. Věcná a místní příslušnost Městského soudu v Praze k rozhodnutí o tomto návrhu na povolení obnovy řízení byla vyvozena podle ustanovení § 463 odst. 2 tr. řádu.

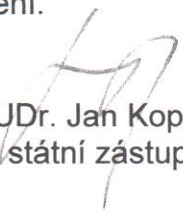
17. Pro informaci soudu uvádím, že již v minulosti byl u Městského soudu v Praze podán návrh na obnovu řízení, které se týkalo rozsudku, vydaného Národním soudem v Praze. Jednalo se o rozsudek ohledně Jana Antonína Bati. Řízení o povolení obnovy řízení probíhalo u Městského soudu v Praze pod sp. zn. Nt 214/2007. V tomto případě byla obnova řízení soudem povolena, rozsudek Národního soudu byl zrušen a věc byla soudem vrácena státnímu zástupci k došetření. V obnoveném přípravném řízení pak byla věc státním zástupcem odložena.

18. Dále je třeba uvést, proč není v dané věci podána stížnost pro porušení zákona, ačkoliv by použití tohoto institutu bylo zřejmě příležitější. Nejvyšší soud České republiky se otázkou možnosti podat stížnost pro porušení zákona v souvislosti postupem a rozhodnutí mimořádných soudů, včetně Národního soudu, zabýval ve svém usnesení ze dne 20. 7. 1994 sp. zn. Tzn 51/93 (publikovaném pod R 62/1994 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek). Nejvyšší soud uvedl, že mimořádné lidové soudy, stejně jako Národní soud (zřízený dekretem prezidenta republiky č. 17/1945 Sb.), představovaly mimořádné soudy stojící mimo soustavu řádných soudů. Dekret prezidenta republiky č. 16/1945 Sb. retroaktivně formuloval zločiny proti státu, zločiny proti osobám a proti majetku a zločin udavačství na jednání v době zvýšeného ohrožení republiky a okupace fašistickým Německem a za tyto zločiny stanovil exemplárně přísné tresty. Na řízení před Národním soudem a mimořádnými lidovými soudy se sice podpůrně vztahovala ustanovení trestního řádu z roku 1873, současně však procesní ustanovení obsažená v cit. dekretě maximální možnou měrou toto

řízení zjednodušovala a urychlovala. Procesní úprava řízení před těmito mimořádnými soudy byla podřízena požadavku na krátké bezprůtahové řízení a tomuto požadavku odpovídala i speciálně pojatá úprava řádných a mimořádných opravných prostředků a lhůty k vykonatelnosti soudního rozsudku. Opatření k potrestání zločinů z období ohrožení republiky a okupace byla tak výjimečná, že byla spojena výlučně s hmotně právními ustanoveními obsaženými v dekretu prezidenta republiky č. 16/1945 Sb. a stejně tak výjimečné, jak výjimečná a neopakovatelná byla doba, ve které se státní moc rozhodla bezprostředně po skončení II. světové války tímto zvláštním mimořádným způsobem postihnout zpětně jednání, které označila za trestné, byly i procesní postupy určené k úpravě trestního řádu směřující k potrestání obviněných za tam uvedené zločiny. Podle čl. 15 dekretu prezidenta republiky č. 17/1945 Sb. proti rozsudku Národního soudu nebyl přípustný žádný opravný prostředek a po novele provedené zákonem č. 245/1946 Sb. bylo rozsudek Národního soudu možno do tří dnů napadnout zmateční stížností. Své úvahy v tomto směru uzavřel Nejvyšší soud konstatováním, že činnost Národního soudu a mimořádných lidových soudů je nutno považovat za období právně uzavřené, nepodléhající kritériím později platného práva. Z uvedených důvodů byly dosud stížnosti pro porušení zákona podané proti rozsudkům Národního soudu shledány Nejvyšším soudem nepřipustné a podle § 268 odst. 1 tr. řádu per analogiam byly zamítnuty.

19. Spis Národního soudu sp. zn. TNs 1/47 byl vyžádán v Národním archivu, ale vzhledem k jeho rozsáhlosti si jeho předložení vyžádá určitý čas. Návrh na obnovu řízení je proto předkládán pouze s kopií příslušného rozsudku a celý soudní spis sp. zn. TNs 1/47 bude soudu předložen bezprostředně po jeho obdržení.

Praha 16.7.2021

 JUDr. Jan Kopečný
 státní zástupce

Příloha

- kopie rozsudku Národního soudu v Praze ze dne 21.4.1947 sp. zn. TNs 1/47
- podnět JUDr. Lubomíra Müllera, advokáta, k podání návrhu na povolení obnovy řízení
- Národní archiv, fond 100/24 - kopie záznamu o referátu JUDr. Grospiče ohledně procesu proti Beranovi
- Národní archiv, fond 100/24 - kopie blíže nedatovaného přípisu JUDr. Grospiče
- Národní archiv, fond 100/24 – kopie úředního záznamu adresovanému Rudolfovi Slánskému
- Národní archiv, fond 100/24 – kopie zprávy ze dne 7.2.1947
- Národní archiv, fond 100/36 – kopie zprávy Jindřicha Veselého z února 1947
- Národní archiv, fond 100/36 – kopie zprávy o procesu adresovaná Rudolfovi Slánskému ze dne 21.4.1947
- Národní archiv, fond 100/36 – kopie zprávy Dr. Munka o procesu, včetně příloh č. 1-4 (záznamy o zpracování obžaloby, procesu a o poradách soudního senátu)

Městské státní zastupitelství v Praze, nám. 14. října 2188/9, 150 00 Praha 5
 tel.: +420 257 111 611, fax : +420 257 111 723, podatelna@msz.pha.justice.cz
 datová schránka: ijeabe3